

התשובה לגאלה

דבר מלכות מקץ - לילדים

נקודות למדריך

שיחה

לפרשתנו השבוע, שם מאוד מיוחד: 'מקץ'.

אותנו, דור הגאלה, השם הזה מקפץ. וואו! המלה 'מקץ' מזכירה לנו מיד - שהגענו לקץ הימים. אלה הרגעים האחרונים בגלות, והרגעים הראשונים בגאלה. אלפי שנים מחכים לקץ ימות המשיח, והנה הוא כאן!

מה נשמע בפרשה?

עד עתה למדנו על חיי יעקב בגלות: עשו בקש להרג אותו ושלח את בנו אליפז לרדף אחריו; דודו לבן, רמיה אותו בחרו; בארץ ישראל באפרת, נפטרה רחל כאשר ילדה את בנימין; בשכם, הספור עם דינה, וגם, יוסף נעלם כאלו חיה רעה אכלה אותו.

בפרשה הבאה, יעקב מתישב במצרים ליד בנו - המשמש כמשנה למלך, וחייו משתנים לטובה. פרעה מכבד אותו, יוסף דואג לו והמשפחה לומדת תורה מתוך מנוחה.

בנקודת התפר בין הגלות האישית לגאלה הפרטית - כשהוא יורד למצרים ומתקבל בכבוד מלכים בארמון פרעה, שואל אותו פרעה: "כמה שנים אתה חי?". בלי להתבלבל, עונה יעקב: 'קצת מאוד'... "מעט ורעים היו ימי שני חיי!"

מה נקרא קצת? - מאה שלושים שנה. מוזר! אדם רגיל חי הרבה פחות! על מאה ושלושים שנה, יעקב אומר 'קצת'?

מסתבר שיעקב התכונן לאיכות חייו ולא למספר שנותיו. חייו קשים, חיי גלות, ולכן, מאה ושלושים שנה נדמו לו כ'מעט'.

יעקב השתוקק לגאלה. מבחינתו, חייו אינם נחשבים בלעדית - גם אם יהיו חיים ארוכים ביותר.² הוא אינו מוכן להשלים עם הגלות.³

עבדה זו אמונה לעורר אותנו, לרצות להיות כמוהו: לבעט בגלות, לדרש גאלה, כל זמן שמשיח לא מתגלה - ימינו 'חסרים' ואנו חסרי מנוחה.⁴ לכן, נעשה כל שביכולתנו לקרב את ביאת משיח על ידי הוספה בתורה ומעשים טובים, ובקשר על ידי למוד תורת החסידות אשר שלמות הגלוי שלה תהיה על ידי משיח.

כאשר ה' יראה כמה קשה עלינו הגלות, ועד כמה חסרה לנו הגאלה, הוא בודאי ימלא תשובה זו ויחיש את

1 < חשוב לחדד: זה שיעקב אומר 'רעים' מובן - כי אכן עבר צרות רבות. אך למה הוא מתלונן על 'מעט'? הרי זה היפך המציאות.

2 < חשוב לחדד: הגאולה היא העיקר בחיים של יעקב, ורק לכן כל שאר הדברים מאבדים ממשמעותם. שום דבר לא תופס אצלו מקום כשמדובר בענין כל כך עיקרי.

3 < חשוב לחדד: אפשר להוסיף - כפי שממשיך אד"ש בשיחה - שיעקב אומר זאת דווקא בהזדמנות זו, בבואו לבקר בארמון פרעה מיד בתחילת הירידה למצרים. הוא מתכוון בכך להודיע לפרעה, שלא יחשוב שאם הוא יקבל את ארץ גושן (מיטב הארץ) וכד', הוא מסתפק בכך. אלא כל שהותו במצרים היא רק זמנית, כדי להגיע לגאולה.

4 < שאלה לדיון: איך אנחנו יכולים להביא את עצמנו למצב של תשובה כל כך חזקה לגאולה, כמו יעקב אבינו, שבלי הגאולה אנחנו לא יכולים לחיות?

התגלות הרבי מלך המשיח.

משל ונמשל

חדשי החורף, מתאימים מאד למבצעי למוד, חשב מנהל התלמוד תורה. מזג האויר סוער והילדים נמצאים יותר בבית. הוא הטיל את המשימה על שלושה מלמדים, ולאחר שבוע נתלו במסדרונות מודעות צבעוניות שבשרו על המתכנת המיוחדת של המבצע.

הילדים נסחפו במהירות לאוירת המבצע: שגנו פרקי למוד, בצעו משימות מיוחדות, אותן המירו בפתקאות הגרלה. שלב הגמר התקיים בנוכחות ההורים, ונערכה הגרלה הענקית. בין הפרסים היו חת"ת מהדר, מכונית עם שלט, לוח שח-מט מעץ, כדורים, מטקות, ספרי ספורים ועוד.

תוך כדי ההגרלה, צדה עינו של המלמד את אפי, "המשקיען" הכי גדול במבצע, אפי נראה רציני ועקב בדריכות כאשר המנהל הכריז את המספרים בזה אחר זה, תוך שהוא משוה עם כרטיסי ההגרלה הרבים שצבר.

אפי זכה במשחק יקר ו"נחשב", אך נראה לא מרצה כלל. המלמד נגש אליו. "מדוע אתה עצוב, אפי? - כלם היו מאד שמחים לקבל משחק זה?"

אפי השיב בעינים דומעות: "השקעתי במבצע כדי לזכות בכרטיס טיסה לרבי. הזכות האחרות אינן מענינות אותי. אדרבה, הן ממעטות את סכויי לזכות בטיסה הנכספת!"

...

כאשר נצבת בפנינו מטרה חשובה, תחנות בדרך אינן מספקות. יעקב אבינו זכה לאריכות ימים - מאה ושלושים שנה, אבל הוא רצה גאלה! דבר אחר, לא ענין אותו.

גאלה - זו המטרה ואנו אמורים לשאף לכה בכל מאודנו, כל תחליף אינו מספק. רק משיח. ובינתיים עלינו להרגיש חסרים, לתבע ולבקש כי אי אפשר בלעדיה. הגאלה - ראשונה במעלה! לא נשקט ולא ננוח, נשקיע את כל כחנו ומרצנו לזרז הגאלה. נתנהג טוב יותר, נלחם ביצר הרע, נוסף במצוות ובמעשים טובים - ואז, משיח ודאי יגיע.

< הנקודה העיקרית לסיכום

יעקב אבינו אומר לפרעה 'מעט... היו ימי שני חי', למרות שהוא זכה לחיות מאה ושלושים שנה - כי הוא השתוקק כל כך לגאולה, ובלעדיה גם חיים ארוכים ביותר הם מעט. גם אנחנו צריכים לחיות בתשוקה כזו.